

АНЛІЗ ОСНОВНИХ МЕХАНІЗМІВ ВПЛИВУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА ФУНКЦІОНУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

студентка гр. Е-01 **Портянка А.Г., асистент Омеляненко В.А.**

В сучасних умовах однією з проблем є процес глобалізації. Глобалізація є життєво необхідною оскільки характеризує стан і розвиток сучасної економічної системи. Цей процес означає не лише новий кількісний вимір інтенсивності взаємозв'язків окремих країн та їх економік, а головним чином – нову якість таких зв'язків, коли формується фактично новий рівень економічного розвитку на основі глобалізації [4].

Процеси глобалізації світової економіки стали реальністю сьогоднішнього дня, відсторонитися від них неможливо. Економічна глобалізація характеризується наявністю вільної торгівлі, вільного руху капіталу, простою переміщення галузей промисловості між різними державами з метою зменшення ресурсних витрат.

Виникнення і діяльність міжнародних економічних об'єднань є проявом інтеграційних процесів у світовому господарстві, що здійснюються на рівні національних економік. Однак на сьогодні характерні інтеграційні процеси також і на мікрорівні (окремих підприємств). Однією з форм їх прояву є злиття фірм та міжнародна стратегія ТНК. Це може стосуватися тих фірм, які виробляють подібні або однорідні товари. Об'єднання підприємств проходить також на основі спеціалізації підприємств на випуску окремих комплектуючих та кооперування для випуску певної кінцевої продукції.

М. Портер відзначає наступні тенденції міжнародної конкуренції [2]:

- перетворення міжнародних компаній з мультилокальних у глобальні, що орієнтує всю світову систему виробничих і ринкових відносин на централізовану боротьбу глобальної компанії зі своїми конкурентами;
- потенціал для глобальної конкуренції невеликий, якщо росте вигравш від світових обсягів виробництва в тих же пропорціях, що й витрати на обслуговування (у тому числі і на управління) цих обсягів;
- глобальні обсяги дуже важливі для підтримки високого рівня інвестицій у НДДКР (наукомісткі галузі стають глобальними);
- глобальну конкуренцію відрізняє широта охоплення різних країн окремими частинами «ланцюжка цінностей». Тому важливі як конфігурація (географічні розподіли), так і координація (організаційні проблеми);
- у глобальній конкуренції джерелами конкурентної переваги, пов'язаного з географічним місцем розташування, є комплекс взаємозв'язку чотирьох груп факторів (фактори виробництва; стан попиту; родинні і підтримуючі галузі; стратегія, структура та конкуренція місцевих компаній);
- у глобальній координації виникають організаційні проблеми (культурні розходження, прагнення до автономії тощо).

Вплив глобалізації на національну економіку досить складний та

суперечливий. В результаті Україна змушена прискорити структурні реформи економіки та інституційні перетворення національної інноваційної системи з метою підвищення її ефективності та інтеграції до глобальної.

На сьогодні Україна недостатньо залучена до глобалізаційних процесів, так як вона не приділяє належної уваги координації своєї зовнішньоекономічної політики, значно відстає від провідних держав світу в галузі розвитку інформаційних технологій, має слабкі зовнішні позиції. У рейтингу Індексу глобальної конкурентоспроможності за 2011 рік Україна посіла 82-е місце серед 142 країн, піднявшись на 7 позицій за рік.

Покращити становище України на світовому ринку можливо завдяки ефективній інноваційній політиці. Проте поточний стан характеризується тим, що 80-90% пропонованих інноваційних ідей втрачаються (у США, наприклад, приймається 52% запропонованих ідей). Для того, щоб покращити якість та збільшити кількість інноваційних ідей потрібно розвивати комунікаційні механізми в інноваційній системі та ефективніше використовувати давня ресурси, оскільки на даний час Україна не використовує наявні конкурентні переваги (ресурсозабезпеченість деякими видами сировини, використання вигідного гео економічного положення, науковий потенціал тощо). В той же час конкуренти України широко застосовують високі та запатентовані технології, стимулюють виробництво унікальних товарів, всебічно залучають наукову еліту, інвестують інновації.

В результаті у сучасному світі відбуваються процеси, пов'язані з реалізацією парадигми інноваційності в глобальному масштабі [5]. Очевидно, що доповнення світової конкуренції конкуренцією держав у сфері інновацій (розробка і трансфер) породжує нове коло проблем. У найбільш загальному цю проблему можна визначити як глобальний інноваційний розрив, що представляє собою сукупність істотних диспропорцій в інноваційному розвитку країн і регіонів. У доповіді Комісії ООН з науки і техніки з метою розвитку (2006) відзначається, що глобальний інноваційний розрив проходить не лише між державами (Північ – Південь), але й в середині них.

1. Володарський А.В., Якубовська О.О. Вплив глобалізації та інтеграції на економіку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=1160>

2. Портер М.Е. Конкуренция. – СПб.: Изд. дом "Вильямс", 2000.

3. Чувардинський О.Г. Зовнішня політика України в умовах світової економічної інтеграції й глобалізації // Економіка та держава. – 2006. – №2. – с.36-39.

4. Шнипко О. Постіндустріальна глобалізація: сутність, чинники, тенденції та суперечності розвитку // Економіст. – 2005. – №4. – С. 76-79.

5. Шугуров М. Глобальный технологический порядок? / М. Шугуров // Международные процессы. – 2011. – Т.9, № 1 (25). – С. 142-145.

Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О. Ф. (м. Суми, 24–26 квітня 2013 р.) : у 4 т. / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – Т. 3. – С. 320-322.